

Datum
1990-10-31Meddelad i
JönköpingDom nr
DFT 177Sida
1 (8)Mål nr
FT 135/90

ÖVERKLAGAD DOM	Underrättens namn Linköpings tingsrätt	
	Datum för domen 1990-03-23	Dom nr DFT 144
Se bilaga A		

VADEKÄRANDE	Namn Svensk P-Konsult Aktiebolag	
	Personnummer (motsvarande) 556208-0464	Yrke/Titel ☐ Rättshjälp
	Postadress Box 27326, 102 54 STOCKHOLM	
	Ställföreträdare/Ombud/Biträde [REDACTED]	
☐ Ställföreträdare ☒ Ombud ☐ Biträde ☐ Biträde enligt rättshjälpslagen		
VADESVARANDE	Namn [REDACTED], Mari	
	Personnummer (motsvarande) [REDACTED]	Yrke/Titel ☐ Rättshjälp
	Postadress [REDACTED]	
	Ställföreträdare/Ombud/Biträde [REDACTED]	
☐ Ställföreträdare ☐ Ombud ☐ Biträde ☐ Biträde enligt rättshjälpslagen		
SAKEN	Inkassokostnad m m	

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Med ändring av tingsrättens dom såvitt avser inkassokostnad förpliktar hovrätten Mari [REDACTED] att ersätta Svensk P-Konsult Aktiebolag för inkassokostnad med etthundrafemton (115) kr.
  - Med ändring av tingsrättens dom även i fråga om rättegångskostnader förpliktar hovrätten Mari [REDACTED] att ersätta bolaget dess rättegångskostnader vid tingsrätten med ettusenfemtio (1 050) kr, varav 875 kr avser ombudsarvode.
  - Mari [REDACTED] skall ersätta bolaget för rättegångskostnader i hovrätten med trehundra (300) kr, avseende ombudsarvode.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Svensk P-Konsult Aktiebolag har yrkat bifall till sin vid tingsrätten förda talan såvitt avser inkassokostnad och rättegångskostnader.

Mari [REDACTED] har bestritt ändring.

Bolaget har fordrat ersättning för sina kostnader i hovrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Bolaget har utöver vad som anförts vid tingsrätten till stöd för sin talan anført bl a: Det måste hållas för visst att de handlingar som bolaget åberopar till stöd för sin talan avsänts till Mari [REDACTED]. Inkassoföretag skulle förorsakas orimliga kostnader om de var skyldiga att delge betalningspåminnelser och inkassokrav. Bolaget måste anses ha fullgjort sin bevisskyldighet genom de ingivna handlingarna.

Mari [REDACTED] har åberopat vad hon anført vid tingsrätten.

Hovrättens bedömning.

Enligt 8 § lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering skall en markägare, som vill ta ut kontrollavgift, utställa en betalningsuppmaning som överlämnas till fordonets förare eller ägare eller fästs på fordonet. Om kontrollavgiften inte betalas inom den tid som angetts i uppmaningen, skall markägaren enligt samma lagrum påminna fordonets förare eller ägare om betalningsansvaret

innan han vidtar åtgärder för inkassering av avgiften enligt inkassolagen (1974:182). Påminnelsen skall innehålla uppgift om när avgiften senast skall betalas.

I förarbetena till lagen (prop 1983/84:104 sid 35, 40 f) framhålles att underlåtenhet att göra påminnelse om betalningsskyldigheten torde kunna påverka borgenärens rätt till ersättning för inkassokostnad enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m m (kostnadslagen).

I 5 § inkassolagen föreskrivs att krav mot en gäldenär skall framställas skriftligt och att det skall innehålla vissa i stadgandet angivna uppgifter. Enligt 6 § samma lag får rättslig åtgärd med anledning av fordran ej vidtagas förrän gäldenären tillställts krav som avses i 5 § och den angivna tiden löpt ut.

Enligt 3 § kostnadslagen är gäldenären skyldig att utge ersättning för krav rörande skulden, om kravbrev som har utformats på ett sådant sätt som anges i 5 § inkassolagen har lämnats över eller sänts till gäldenären.

För att en gäldenär vid indrivning av kontrollavgift vid olovlig parkering skall få ersättning för inkassokostnad fordras alltså att betalningsanmaning och påminnelse skett enligt lagen om kontrollavgift samt att kravbrev enligt inkassolagen lämnats över eller sänts till gäldenären. Något krav har inte uppställts i lagstiftningen på att gäldenären skall delges någon av de angivna betalningsuppsmaningarna. Betalningsanmaningen kan sålunda fästas på bilen. Beträffande formen för på-

minnelsen saknas uttalanden i lagtexten och förarbetena. Det får därför antagas att påminnelsen får ske på det sätt som enligt praxis gäller vid utsändande av räkningar i allmänhet eller sålunda att den skall sändas till gäldenären och att borgenären skall styrka avsändandet, om gäldenären gör sannolikt att han inte fått del av kravet. I 3 § kostnadslagen ger redan ordalydelsen vid handen att det är tillräckligt att kravbrev sänts till gäldenären. I förarbetena uttalas i anslutning därtill (prop 1980/81:10 sid 159) att kravbrevet skall ha sänts på ett ändamålsenligt sätt och under gäldenärens senast kända adress.

Om gäldenären gör sannolikt att han inte fått del av kravet, torde det enligt det föregående ankomma på borgenären att styrka sitt påstående att han avsänt kravet. Detta torde gälla oavsett om det är räkningen, påminnelsen eller kravbrevet som uteblivit. Detta innebär att, om gäldenären gör sannolikt att han inte fått del av handlingen, orsaken därtill i första hand skall sökas hos borgenären. Om denne därvid kan styrka att han avsänt handlingen, kommer det att sakna betydelse för gäldenärens skyldighet att betala inkassoavgift att han inte fått del av handlingen. Efter avsändandet går den med andra ord på gäldenärens risk.

Under förarbetena till kostnadslagen diskuterades (prop 1980/81:10 sid 112 f) vilken kontroll domstolen borde göra av att kravbrev avsänts och att det uppfyllde föreskrifterna i 5 § inkassolagen. Mot bakgrund bl a av den masshantering det är fråga om fann departementschefen det inte vara försvarligt att ålägga borgenären att automatiskt inge avskrift av kravbrev m m. I stället förordades

en ordning motsvarande den som tillämpades vid Stockholms tingsrätt, nämligen att avskrift av kravbrev eller dylikt, som ligger till grund för ett ersättningsanspråk, bör fordras in när omständigheterna ger anledning till antagande att indrivningsåtgärderna inte har utförts på sådant sätt att borgenären enligt reglerna i kostnadslagen är berättigad till kostnadsersättning.

I datainspektionens "Allmänna råd" för tillämpning av inkassolagen anges att kravet skall bevaras (18:3). Som bevis för att kravhandlingen haft ett sådant innehåll och utformats på ett sådant sätt som anges i 5 § inkassolagen måste det finnas antingen en handling som faktiskt är en kopia eller en vidimerad avskrift av kravhandlingen eller möjlighet att med hjälp av det ADB-stöd som används i verksamheten framställa en utskrift som i alla delar överensstämmer med den handling som sänts till gäldenären. I anvisningarna (10:5) anges vidare att inkassokravet enligt datainspektionens praxis bör innehålla utskriftsdatum. I anslutning därtill (och 10:8) sägs att inkassokrav skall sändas senast dagen efter utskriftsdagen.

I förevarande fall har Mari [REDACTED] bestritt, att hon fått del av krav i någon annan form än ansökan om betalningsföreläggande, och ifrågasatt om bolaget avsänt handlingarna. Hon har under sanningsförsäkran uppgett att hon inte fått vare sig betalningsanmaning, påminnelse eller kravbrev. Det saknas anledning att inte sätta tilltro till hennes utsaga.

Genom vittnesförhöret vid tingsrätten med parkeringsvakten Peter [REDACTED] har bolaget styrkt att

betalningsanmaning - faktura på kontrollavgift - fästs på fordonet. Den omständigheten att Mari [REDACTED] inte fått del av denna är enligt det föregående i och för sig utan betydelse för hennes betalningsskyldighet.

Mari [REDACTED] har genom sina uppgifter gjort sannolikt att hon inte heller fått del av betalningspåminnelsen och kravbrevet. Det ankommer därför på bolaget att styrka att dessa handlingar sänts till Mari [REDACTED] på ett ändamålsenligt sätt.

De handlingar bolaget åberopat - en "avskrift av tillgängligt ADB-register" avseende påminnelse om kontrollavgift samt en "avskrift" avseende inkassokrav - torde vara sådana bevis om kravhandlingens innehåll som avses i DI:s allmänna råd. På handlingarna anges att de utskrivits de dagar bolaget gjort gällande.

Enligt de allmänna råden skall kravhandlingen avsändas samma dag som den utskrivits eller senast dagen efter. Råden innehåller inte någon rekommendation om att inkassoföretagen skall föra förteckningar över avgående post eller på annat sätt notera att handlingarna verkligen avsänts.

Fråga uppkommer då om inkassoföretaget i ett enskilt fall skall åläggas att styrka att kravhandlingarna verkligen avsänts. När det gäller att fastställa utgångspunkten för betalningsfristen vid ett krav i allmänhet anses dateringen av räkningen i många fall ge tillräcklig ledning. Det ankommer dock vid tvist på borgenären att styrka när han avsänt räkningen. (Jfr uttalanden i förarbetena till räntelagen, NJA II 1976 s 17). I nämnda fall

förutsätts emellertid inte att det föreligger någon skyldighet att avsända räkningen i omedelbar anslutning till utskriften. Det måste antagas att inkassoföretagen i eget intresse följer DI:s allmänna råd och rutinmässigt avsänder kravhandlingen samma dag den utskrivits. Rådet avser inte uttryckligen även betalningspåminnelsen i de fall den åligger inkassoföretaget. Det finns dock anledning förmoda att motsvarande rutin av praktiska skäl tillämpas beträffande sådana handlingar. Det bör också beaktas att det är fråga om masshantering av ärenden och att inkassoföretagen numera i regel torde begagna ADB-stöd. Varje risk för fel och misstag kan naturligen inte förebyggas - inte heller genom notering om avsändandet. De rutiner som gäller för inkassoverksamheten i förevarande hänseende får anses tillgodose rimliga krav och uppgiften om utskriftsdatum på kravhandlingarna bör utgöra tillräcklig bevisning om att de avsänts samma eller följande dag, om inte alldeles särskilda omständigheter föranleder tvivel på att så verkligen skett. Den omständigheten att Mari [REDACTED] inte fått del av handlingarna kan ha andra orsaker och utgör inte särskild anledning att betvivla att handlingarna avsänts.

Vid denna bedömning är bolaget berättigat att erhålla ersättning för inkassokostnaden och rättegångskostnaden vid tingsrätten.

HOVRÄTTENS FULLFÖLJDSHÄNVISNING; se bilaga B
(Fullföljd senast onsdagen den 28 november 1990)

Ulla Maiander

Hans Ericsson

Nils Karlberg

I hovrättens avgörande har deltagit hovrättslag-
mannen Ulla Maiander, hovrättsrådet Hans Ericsson
(referent) och t f hovrättsassessorn Nils Karlberg.

Skiliaktig mening av Hans Ericsson; se protokoll

/ Ericsson
20/10

GÖTA HOVRÄTT
Fotokopians riktighet
bestyrkes

Lennart Karlsson
.....

SKILJAKTIG_MENING

Hovrättsrådet Hans Ericsson är skiljaktig och anför: Det går givetvis inte att bortse från att felaktigheter då och då kan förekomma hos inkassoföretagen vid själva utskickandet av betalningspåminnelse och kravbrev. En gäldenär kan svårligen freda sig mot en sådan felaktighet på annat sätt än att under sanningsförsäkran bekräfta att han inte fått handlingarna. Om det inte finns anledning att betvivla riktigheten av gäldenärens uppgifter framstår det som sannolikt att någon felaktighet förelegat hos inkassoföretaget vid avsändandet. För att gäldenären i en sådan situation inte skall vara rättslös måste företaget prestera utredning om avsändandet, låt vara att kravet inte kan ställas särskilt högt. Det är enligt min mening inte tillräckligt att företaget återoppar en utskrift framställd med ADB-stöd av den handling som sänts till gäldenären. Det måste dessutom i vart fall finnas en notering om vilken dag handlingarna avsänts till gäldenären.

I förevarande mål anser jag att hovrätten skall hålla förhandling för att kunna bedöma trovärdigheten av Mari [REDACTED] under sanningsförsäkran lämnade uppgifter. Överröstad i denna fråga fastställer jag tingsrättens dom. I övriga frågor är jag ense med majoriteten.

/HE